

afz. Postbus 2894, 1000 CW Amsterdam

Minister van Justitie
Dhr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Landelijk bureau
Surinameplein 122
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
telefoon (020) 346 72 00
helpdesk (020) 346 72 50
fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

datum 4 juni 2010
betreft uitzettingen naar Irak
ons kenmerk O.3.5.1278.mw

Geachte heer Hirsch Ballin,

Middels deze brief zou VluchtelingenWerk Nederland u willen verzoeken om afgewezen Iraakse asielzoekers niet uit te zetten zolang onduidelijk is of, en in welke omstandigheden, zij na uitzetting in Bagdad worden vastgehouden door de Iraakse autoriteiten.

Op 30 maart jl. heeft er, onder begeleiding van functionarissen van de Koninklijke Marechaussee en de DT&V via een overheidsvlucht, een groepsgewijze uitzetting plaatsgevonden van Irakezen naar Bagdad. Het betrof een groep van 35 ex-asielzoekers.

Uit verschillende bronnen heeft VluchtelingenWerk Nederland vernomen dat ten minste een deel van deze groep na aankomst in Bagdad door Iraakse functionarissen zou zijn mishandeld, dan wel zijn gedetineerd. Volgens deze bronnen zouden enkelen nog altijd vastzitten. Ook zouden er personen, behorende tot deze groep, genoodzaakt zijn om onder te duiken. Indien deze berichten juist zijn, dan heeft de uitzetting door Nederland ernstige gevolgen voor betrokkenen gehad.

Nederland is gehouden aan het beginsel van non-refoulement, dat behoort tot *ius cogens*, is neergelegd in het Vluchtelingenverdrag en voortvloeit uit het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dit beginsel vormt dan ook (mede) de basis van het Nederlandse asielsysteem, en is terug te vinden in de wettelijke gronden voor asielbescherming.

Terugkeer van mensen die geen bescherming behoeven maakt ook integraal onderdeel uit van het asielsysteem. Indien na een eerlijke en zorgvuldige procedure, waarin alle aspecten zijn meegewogen die kunnen leiden tot het verlenen van bescherming, blijkt dat er geen bescherming nodig is, komt terugkeer naar het land van herkomst aan de orde.

VluchtelingenWerk Nederland vindt het van groot belang dat terugkeer, of dit nu zelfstandig of gedwongen is, op een veilige en humane wijze gebeurt. De manier waarop terug-

datum 4 juni 2010

betreft uitzetting naar Irak

keer plaatsvindt, mag er in ieder geval niet toe leiden dat de ex-asielzoeker in een onveilige situatie belandt. Ook al heeft iemand wellicht geen recht op bescherming (meer) in Nederland, dan nog heeft Nederland de verantwoordelijkheid voor een veilige terugkeer op grond van het non-refoulement beginsel.

Daargelaten de vraag of het in Irak überhaupt veilig en stabiel genoeg is voor mensen om terug te keren (VluchtelingenWerk wijst in deze op het rapport van Amnesty International *Iraq. Civilians under Fire* d.d. april 2010 en de UNHCR Eligibility Guidelines d.d. april 2009), zijn er signalen dat Irakezen die gedwongen worden uitgezet door Nederland problemen hebben ondervonden na aankomst in Bagdad, o.m. detentie en mogelijke mishandeling. Zolang niet duidelijk is of deze signalen op waarheid berusten, leidt dit tot twijfel over de veiligheid van deze mensen en de situatie waarin zij momenteel verkeren.

Op korte termijn, in ieder geval volgende week, staan er opnieuw (groeps)uitzettingen gepland naar Bagdad. Wij zijn ons ervan bewust dat de Nederlandse regering de lijn hanteert dat er in principe geen monitoring plaats vindt van de situatie van mensen die zijn teruggekeerd. De Nederlandse overheid heeft afspraken gemaakt met de Iraakse autoriteiten over terugkeer van hun onderdanen. Nederland moet er daarbij vanuit kunnen gaan dat deze mensen toegelaten worden tot het grondgebied en dat zij geen verdere risico's lopen. Maar dit betekent volgens VluchtelingenWerk Nederland ook dat indien er vraagtekens te stellen zijn bij het nakomen van de afspraken door de Iraakse autoriteiten, Nederland dit nader zou moeten onderzoeken.

Wij zouden u derhalve willen verzoeken om over deze signalen duidelijkheid te verkrijgen, niet alleen via uw Iraakse collega, maar ook via andere kanalen zoals bijvoorbeeld aanwezige (humanitaire of VN) organisaties, ambassade personeel en NGO's. Zolang niet duidelijk is of er op een veilige manier teruggekeerd kan worden naar Bagdad, verzoeken wij u om afgewezen Iraakse asielzoekers niet uit te zetten en de geplande uitzettingen op te schorten.

Graag ontvangen wij een spoedige reactie. Een kopie van deze brief sturen wij naar de leden van Vaste Kamercommissie van Justitie van de Tweede Kamer.

Hoogachtend,

Igor Ivakic
Algemeen Directeur a.i.